

Bij de graftombe van Hazrat Ali in Mazar e Sharif vliegen alleen witte duiven. De legende wil dat elke grijze duif die er aankomt vanzelf wit wordt. In het graf zouden de resten van Ali (ongeveer 600-660 na Chr.), de eerste imam van de Sjiïeten en schoonzoon van de profeet Mohammed, zijn herbegraven. Een andere legende wil dat het de resten van de pre-islamitische profeet Zarathustra (ergens tussen 1400 en 1200 v.Chr.) zijn, die hier begraven liggen

Twee Oxford-studenten en reisleader Kausar Hussain staan bij een uitgebrande Russische tank, achtergelaten langs de weg in Noord-Afghanistan

Britse studenten zijn voor het diner uitgenodigd door de groep die zich inzet voor meer rechten voor Mujahedeens (strijders) in Bamian, Noord-Afghanistan

Een student van de London School of Economics danst met de lokale bevolking bij de viering van Nu Ruz, het Perzisch/Afghaanse Nieuwjaar dat op 21 maart valt

Reizigers uit IJsland en Engeland op bezoek in een madrasa (een Koranschool) in de buurt van Peshawar

Reizigers op een heuvel in de buurt van Bamian. Op de achtergrond zie je de niches in de rotsen waar de reusachtige Boeddha-beelden gestaan hebben die in 2001 door de Taliban werden opgeblazen

Groeten uit Afghanistan

Wil je thee drinken met een Afghaanse bodybuilder? Een kijkje nemen in de Koranschool en een lokale prins als reisleader? Dan is een studentenreis naar Afghanistan misschien iets voor jou.

WELMOED VISSER

Afghanistan en Pakistan zijn nou niet met een landen waaraan je denkt als je vakantieplannen maakt. Toch organiseert de Brit James Willcox reizen speciaal voor studenten naar deze landen, die hij *fact-finding trips* noemt: "Het geeft studenten de kans om op plekken te komen die ze anders alleen via de media leren kennen, zoals Kabul en Peshawar", legt hij uit. "Vooral voor studenten journalistiek, antropologie of politologie zijn deze gebieden heel interessant." Vorig jaar ging hij voor het eerst met studenten op pad. Hij nam een groepje van vijf mee naar een *local chief*, naar westerse ontwikkelingswerkers en een madrasa, een Koranschool. "De ontmoetingen tussen mensen zijn het belangrijkste voor mij. Natuurlijk gaan we ook de toeristische sites af, maar de ontmoetingen maken dat de deelnemers deze reis nooit zullen vergeten." De studenten

De kans dat ons iets overkomt, is in het verkeer vele malen groter

waren niet alleen te gast bij moderne Afghanen en Pakistanen, maar ook bij mensen die je als zeer conservatieve moslims zou kunnen bestempelen, bij de madrasa bijvoorbeeld, die volgens de Amerikanen broedplaatsen zijn van anti-westers terrorisme. Willcox: "Ik ben het met veel van hun opvattingen helemaal niet eens, maar als je bij deze mensen te gast bent, leer je ze wel van een andere kant kennen: ze zijn gastvrij, vriendelijk en je kunt over veel dingen met ze praten. Het is veel te kort door de bocht om te zeggen dat hier de terroristen van de wereld worden opgeleid."

Prins Ullah Khan

Willcox begon zijn reisbureau Untamed Borders in 2008. Nadat hij zelf in 2007 door het gebied had gereisd. In Kirgizstan en Xinjiang (West-China) kwam hij veel reizigers tegen: madrasa's, diplomaten, lokale machthebbers, tanks uit de Sovjettijd, mijnenuitruimers. Vier studenten gingen mee: drie mannen en een vrouw - uit Groot-Brittannië, de Verenigde Staten en uit Singapore. De reis was een succes. "De studenten vonden het het interessantst om met lokale mensen te praten - met hulp van de snelle vertaling van de twee lokale gidsen. Met Hazara's bijvoorbeeld, een volk dat heel lang werd gediscrimineerd. Die zijn heel blij met de regering-Karzai en met alle ontwikkelingsprojecten, zij zijn er sterk op vooruitgegaan. We

het leuker om met buitenlanders rond te reizen." Toen Willcox een paar maanden later terugkwam naar Peshawar, vroegen de twee mannen of hij geen reisbureauje met hen wilde opzetten. "Ze hadden door mij veel klandizie gekregen. Dat was helemaal niet mijn opzet geweest, ik had gewoon over ze verteld." De vraag overviel Willcox nogal. Hij zei aanvankelijk nee omdat hij er geen brood in zag en ging terug naar Londen. Maar het idee liet hem niet los. In de loop van 2008 kreeg het plan steeds meer vorm. Willcox ontdekte dat er wel degelijk belangstelling was voor kleinschalige reizen naar Afghanistan en Pakistan. Dus organiseerde hij in 2008 de eerste reis: van Peshawar, over de Khyber-pass, naar Afghanistan. Bij die eerste reis viel het hem op dat voornamelijk oudere en jonge mensen belangstelling hadden. "De meeste dertigers en veertigers hebben het te druk met hun eigen leven." Het is een van de redenen waarom hij begin 2009 bedacht om reizen speciaal voor studenten te organiseren. "Voor de zomer van 2009 bedachten we een gecombineerde reis door Pakistan en Afghanistan voor studenten, met een programma waarin ze allerlei dingen zouden zien die ze alleen van het nieuws kennen: madrasa's, diplomaten, lokale machthebbers, tanks uit de Sovjettijd, mijnenuitruimers." Vier studenten gingen mee: drie mannen en een vrouw - uit Groot-Brittannië, de Verenigde Staten en uit Singapore. De reis was een succes. "De studenten vonden het het interessantst om met lokale mensen te praten - met hulp van de snelle vertaling van de twee lokale gidsen. Met Hazara's bijvoorbeeld, een volk dat heel lang werd gediscrimineerd. Die zijn heel blij met de regering-Karzai en met alle ontwikkelingsprojecten, zij zijn er sterk op vooruitgegaan. We

hebben ook Pashtun ontmoet, het volk waaruit de Taliban afkomstig was. Zij zijn vaak veel kritischer over de huidige regering." De groep sprak ook met westerse ontwikkelingswerkers, diplomaten, de oud-bodybuilderkampioen van Afghanistan en een oud-mujahedeens (strijder) die nog tegen de Russen had gevochten. "Dat kan omdat mijn collega's zo'n groot netwerk hebben."

Lokale kleding

Willcox probeert zijn groepen zo weinig mogelijk te laten opvallen. Ze reizen met lokaal vervoer, geen grote bus met airconditioning, slapen in hostels waar gewoonlijk vooral Pakistaanse en Afghaanse handelaren slapen en iedere deelnemer krijgt een stel *shalwar kameez* - lokale kleding bestaand uit een lange wijde blouse met een wijde broek, waarin ze niet opvallen. Is dat niet wat erg veel aanpassing? Willcox: "Het maakt het gemakkelijker om in contact te komen met de locals. Het is bovendien prettig als je over straat kunt zonder dat iedereen je aanstaart." En de vrouwen? Hebben die last van de strenge islamitische mores in de gebieden waar Willcox zijn groepen mee naartoe neemt? "Op een goede

dag hebben vrouwen toegang tot twee werelden: ze kunnen aanschrijven bij de mannen en ze kunnen gemakkelijk in contact komen met de vrouwen. Op een slechte dag blijven beide werelden gesloten voor ze: dan willen de mannen niet met ze praten en de vrouwen ook niet. Allebei komt voor", vertelt Willcox. "Het is absoluut waar dat de rol van vrouwen heel anders wordt gezien dan hier in het Westen, maar dit betekent niet dat vrouwen niet met respect worden behandeld. Nou ja meestal niet, soms ook wel. Eigenlijk is er niet iets algemeens over te zeggen." Zijn de reizen gevaarlijk? Willcox: "We proberen het gevaar tot een minimum te beperken. We gaan dit jaar niet naar het zuiden van Afghanistan omdat ons dat te gevaarlijk lijkt. Verder bekijken we de situatie van dag tot dag. Als er iets verandert, kunnen we ons plan wijzigen. Een groepje westerlingen zoals wij is op zich geen doelwit voor aanslagen, maar je kunt natuurlijk altijd de pech hebben dat je net op de plek bent waar toevallig ook een aanslag is. Maar de kans dat ons iets overkomt in het verkeer is vele malen groter." Deze zomer wilde Willcox twee studentenreizen organiseren, eentje naar Pakistan en eentje naar Afghanistan, maar de trip naar Pakistan is afgelast wegens te weinig belangstelling. "Afghanistan spreekt meer tot de verbeelding. Ik weet niet precies waarom. Misschien juist omdat het daar zo lang oorlog is geweest. Eerlijk gezegd had ik het zelf ook. Ik werd ook aangetrokken door de magische klank van namen als de Khyber Pass, Kabul, Jalalabad. Dus ik kan het me wel voorstellen, maar Pakistan is minstens zo interessant."

Reageren? Mail naar redactie@advalvas.vu.nl.

Mee op reis?

- > De AFGHANISTAN-REIS van Untamed Borders is van 20 juli tot 29 juli. Er gaan tot nu toe vijf Engelse studenten mee.
- > James Willcox richt zich vooral op de BRITSE MARKT, maar omdat hij regelmatig in Amsterdam is - zijn vriendin is Nederlands - besloot hij zich ook te richten op NEDERLANDSE STUDENTEN. "De Engelse taal is voor Nederlanders geen probleem. Dus als er Nederlandse studenten zijn die belangstelling hebben, zijn ze van harte welkom."
- > Meer info, reisdata en prijzen op UNTAMEDBORDERS.COM.